

Tilburg University

Reactie op de bespreking van de dissertatie van R.A. Knibbe

Garretsen, H.F.L.

Published in:
Gezondheid & Samenleving

Publication date:
1986

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Garretsen, H. F. L. (1986). Reactie op de bespreking van de dissertatie van R.A. Knibbe. *Gezondheid & Samenleving*, 7(4), 251-252.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

**Reactie op de bespreking van de dissertatie van
R.A. Knibbe, Van gangbaar tot problematisch
drankgebruik**

H.F.L. Garretsen*

Als collega-onderzoeker op onder meer het gebied van alcoholgebruik en probleemdrinken ben ik goed bekend met het werk van R. A. Knibbe. In de bespreking van zijn dissertatie (recensent L. van Rooijen) in het septembernummer van uw tijdschrift was ik dan ook zeer geïnteresseerd. Nu de problemen rond alcoholgebruik sterk in de belangstelling staan, is het belangrijk dat een breed lezerspubliek wordt geïnformeerd over studies naar problematisch drankgebruik en daarmee samenhangende factoren. Om deze reden vind ik het zeer teleurstellend te moeten constateren dat de bespreking in uw tijdschrift ernstig tekortschiet. Een goede bespreking moet mijns inziens zo betrouwbaar mogelijk aandacht besteden aan zowel de inhoud als de kwaliteit van het besproken werk.

* GG & GD, Rotterdam.

Voor wat betreft de inhoud mag worden verwacht dat de bespreking op zijn minst duidelijk maakt wat de essentie van het besproken boek vormt. Zo moet toch zeker worden aangegeven wat de gehanteerde probleemstelling is.

De bespreking in uw tijdschrift vermeldt alleen dat de probleemstelling van het boek onnaspeurbaar is verwoord. Deze opmerking is voor mij onbegrijpelijk, daar op p. 11 van het proefschrift vijf probleemstellingen duidelijk zijn geformuleerd. Deze probleemstellingen bepalen de structuur van het proefschrift. Het lijkt me daarom zinvol ze kort samen te vatten:

1. Welke gangbare drinkpatronen zijn er in Limburg en Rotterdam?
2. Verschillen subpopulaties van elkaar in gangbaar drinkpatroon?
3. Welke factoren hangen samen met geïntensiveerd drankgebruik?
4. Welke andere factoren dan consumptieniveau beïnvloeden de kans op nadelige gevolgen van drankgebruik?
5. Welke andere factoren dan nadelige gevolgen zijn van invloed op afkeuring van of zorgen over drankgebruik?

Daarnaast lijkt het mij zinvol te vermelden:

- dat Knibbe deze probleemstellingen onderzoekt met behulp van een door hem ontwikkelde sociologische theorie, waarin hij uitgaande van het door Gerhardt gemaakte onderscheid tussen status-, positie- en situatierollen, drankgebruik in verband brengt met de mate van structurering van het dagelijks leven;
- dat hij uit die theorie een aantal hypothesen afleidt en nauwgezet toetst;
- dat hij de toetsingsresultaten in detail bespreekt; en
- dat hij tenslotte op basis van die uitkomsten een aantal relevante beleidsaanbevelingen kan formuleren.

Voor wat betreft de kwaliteit van de dissertatie en de daarin gepresenteerde analyses vind ik de bespreking ongenueanceerd negatief van toon en soms haast tendentius.

De uitspraak dat de auteur van het proefschrift een voorkeur heeft voor ingewikkelde statistische analyses kan het idee oproepen dat zoiets eigenlijk niet mag. In feite echter weet de lezer nu alleen dat de recensent logit-, discriminant- en co-variantie-analyses ingewikkeld vindt. Niet wordt ingegaan op de vraag of en waarom de gekozen analysetechnieken al of niet adequaat zijn om met

het beschikbare gegevensbestand de probleemstellingen en hypothesen te onderzoeken.

De uitspraak dat de auteur soms merkwaardige statistische correcties toepast voor de geconsumeerde hoeveelheid alcohol per periode, wordt gedaan zonder hierbij in te gaan op de motivatie van de auteur om dit te doen.

De laatste alinea van de recensie komt erop neer dat er mooie enquêtegegevens lagen waar veel meer mee gedaan had kunnen worden dan nu het geval is. Deze uitspraak gaat geheel voorbij aan het feit dat Knibbe al een aantal malen over deze enquêtegegevens heeft gepubliceerd. De besproken dissertatie is zeker niet de enige publikatie, hetgeen door deze uitspraak wel haast wordt gesuggereerd.

Het is niet mijn bedoeling om de recensie op alle punten van commentaar te voorzien. Evenmin is het mij erom te doen de dissertatie van dr. Knibbe opnieuw te bespreken. Nog veel minder wil ik suggereren dat de analyses, interpretaties en presentatie ervan boven alle kritiek verheven zouden zijn. Waar het mij om gaat is duidelijk te maken dat de gepubliceerde bespreking niet voldoet aan de eisen die aan een goede recensie zijn te stellen. Daarmee wordt een slechte dienst bewezen aan zowel de auteur als aan de lezers. Beiden hebben recht op een meer volledige en correcte weergave van de inhoud van het boek en op een meer afgewogen en beargumenteerd oordeel over de zwakte en de sterke kanten ervan. Om die reden, alsmede vanwege het belang van deze studie voor het onderzoek op het gebied van alcoholconsumptie en probleemdrinken, zou ik het op prijs stellen indien u deze ingezonden brief in 'Gezondheid en Samenleving' zoudt willen plaatsen.